

ben a tökéletes tárgyiasság ugyan lehetetlenségnek látszik, de a tárgyiasságra való örökös törekvés mellözhetetlen pedagógiai kötelesség. Hazánkban annál inkább, mert itt ez a kérdés a nemzetiségek és felekezetek többszörös egymásba olvadása miatt sokkal bonyolultabb, mint Németországban.

Segítő óra címen egyes német népiskolákban (Beuthen, Charlottenburg, Görlitz) külön órákat tartanak olyan tanulók számára, akik ugyan nem gyengeelméjűek, érzéileg sem fogyatékosak olyan mértékben, hogy külön iskolákba való küldésük indokolt volna, de egy vagy más okból nem tudnak lépést tartani az osztály átlagával, vagyis — ahogyan a németek mondják — nem tudják elérni az osztály elé tűzött célt. Ezeket a tapasztalt tanító az év elején gyakorlata és lélektani ismeretei alapján kiválasztja s szabályszerű időközökben külön is foglalkozik velök, igyekszik rávezetni őket a dolgozás, tanulás nekik való módjára, megértetni velök a rendes órákon kevésbé vagy helytelenül felfogott tudnivalókat s így képessé teszi őket arra, hogy a továbbiakban hova-tovább teljesebb sikerrel társaikkal együtt haladhassanak. Ezt az eljárást A. Schiller (Die deutsche Schule 1916: 2. f.) jobbnak tartja az általánosabban ismeretes segítő osztályok (Förderklassen) állításánál, mert ilyet nem is állíthatnak mindenütt, de meg ezekben a tanuló egészen idegen környezetben új társak közé, új tanító keze alá jut, a javasolt segítő órákon pedig a tanulót alaposan ismerő tanító könnyebben adhat neki megfelelő útbaigazításokat és a szükséges gyakorlásra való alkalmakat. — Vagyis ez a segítő óra rendszeressé tenné az azzal való, eddig azonban az egyes tanítók jóakaratára bízott törődést, hogy az ú. n. gyengébbek is lehetően «kegyelmi elégséges» nélkül léphessenek felsőbb osztályba.

Deutsche Schulpraxis. A nevelésügyi német folyóiratok nyomasztó tömegében is figyelmet érdemel ez a 35. évét járó «hetilap a nevelés és oktatás gyakorlata, története és irodalma számára». Három rendes melléklete van: évenként nyolcszor a *Pädagogischer Führer*, a tanítók továbbképzését szolgáló cikkekkel és irodalmi bírálatokkal; háromszor a *Lehrmittelschau*, ez mindennemű tanszerekről szól; 12 ízben pedig *Pädagogisch-psychologische Studien* címen önálló tanulmányokat és e körből való ismertetéseket közöl. Néptanítóknak szánt folyóirat, de jó tájékoztató mások számára is és ezzel az alkalommal szívesen ajánljuk (Ára évi 6'40 M.). Szerkesztője 25 év óta Dr. Rich. Seyfert, a zschoppai tanítóképzőintézet igazgatója, több irányban tevékeny és nagyhatású pedagógus, akinek erre a szerkesztői jubileumára a kiadó (Ernst Wunderlich, Leipzig) ünnepi számmal figyelmeztette olvasóit (1915, 52. sz.). Ebből a számból Seyfert emlékezéseiből ideiktatjuk ezt a részt: «Nem lehet elkerülni, hogy az irodalomban némely gondolat ne ismétlődjék. Nem is árt ugyanazt többféle alakban is olvasnunk. De senkinek sem kellene azt képzelnie, hogy a neveléstudomány csak vele kezdődik. Nem mindenkit könnyű meggyőzni arról, hogy leírt gondolatait már régen közkincsnek tekintik vagy már el is vetették. És nem kevés baj támadt abból, hogy az írók és a szerkesztők nézetei ebben eltérők voltak.»